

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy 380.235

Hely

Idő

"1932"

Személy

Szerző:

Éber Antal

Cím:

Budapesti autarkia

Forrás:

Pesti Napló

(Hely)

(Idő)

Mj.

1932. 11. 24.

(Köt. v. füz.)

Budapesti autarkia

Irtá: ÉBER ANTAL

A világ mai rettenetes gazdasági válságának kétségkívül egyik legfontosabb tényezője a gazdasági autarkiaira való az a törekvés, amely a vámhatároknak 20.000 kilométerrel való megnyújtásában, a vámfalak groteszk felemelésében és mindabban az elzárkózásra irányuló tendenciában áll, amely a kereskedelmi forgalomra, személyforgalomra, a ki- és bevándorlásra és a pénz- és hitelforgalomra egyaránt kiterjed. Ezek a szerencsétlen nagy és kis állami egységek, amelyek elzárkózással akarják gazdasági bajukat orvosolni, idézik elő az egész világ rettenetes gazdasági depresszióját, tönkreteszik azokat az országokat, amelyekkel a nemzetközi munkamegosztás elvei szerint le kellene, hogy gazdasági forgalmunkat bonyolítsák, egyúttal azonban tönkreteszik önmagukat is, mert az áruk, a pénz, a hitel és a szolgáltatások nemzetközi forgalma nélkül más, mint az emberiség pusztulása, jólét helyett az emberiség nyomorúsága, be sem következhetik.

Hogy az autarchikus gazdasági elszigeteltség felé vezető ez a szomorú törekvés mostmár nem áll meg az országhatárokon, hanem a gazdasági tudatlanság ezeket a törekvéseket az országhatárokon belül is kezdi érvényesíteni, ennek tragikomikus jelét látjuk egyes oly intézkedésekben, amelyeket fővárosunk vezetősége kezdeményezett. Nem elég végigszenvednünk, hogy éppen úgy a nagyhatalmak, mint a körülöttünk fekvő kis országok boldogulásukat a szabadforgalom elveinek lábbal tiprásával, a termelés rendjének teljes felborításával akarják megvalósítani. Most már maga a főváros is elzárkózó politikát kezd követelni az országgal szemben és mint külön gazdasági egység igyekszik érvényesülni az ország többi részével szemben, hogy így még fokozza azokat a képtelenségeket, azt a nyomorúságot és szenvedést, amelyet az egyes országok autarchikus politikája idézett elő.

A legmulatságosabb illusztrációja ennek a fővárosi politikának az az új városi vámtervezet volt, amelyet a törvényhatósági tanács már el is fogadott és csak a kereskedelem és ipar hangú felzúdulására sikerült a közgyűlési tárgyalás előtt pillanatnyilag félretétetni. Már magábanvéve teljes képtelenség az, hogy egy ország fővárosa külön védővámokkal övezze körül magát az ország termelésével szemben és fokozódik ennek a képtelensége akkor, ha a helyzet az, mint Budapesten, hogy a körülfekvő nagyközségek: Újpest, Kispest, Erzsébetfalva stb. teljesen összeépültek a fővárossal és már csak adminisztratív szempontból képeznek külön egységeket, valójában azonban úgy gazdaságilag, mint társadalmilag teljesen össze vannak forrva a fővárossal. Hogy az ezekből a községekből Budapest felé irányuló forgalom külön vámokat kelljen, hogy fizessen és hogy ezeket a vámokat a főváros nem tudta azokban az időkben eltörölni, amikor — az al-konjunktúra idején — fényes pénzügyi eredmények felett rendelkezett, ez jellemző arra a pénzügyi politikára, amely nem tudott tisztába jönni azzal, hogy csak a közterhek elviselhetővé tétele képes bármely gazdasági egységnek, tehát a fővárosnak is, prosperitást biztosítani.

De hogy ezt a képtelenséget még fokozni is lehet, hogy legyen oly fővárosi vezetőség, amely a fővárost az ország többi részétől elkülönítő vámfalakat még többszöröse akarja emelni, ez valóban beszédes emlékeül fog fennmaradni a mai korszaknak. A tervezet szerint — hogy egyes árucikkek példáit idézzük — a fővárosi vám tértérmetársanként a bútornál a békebeli 93 fillérrel szemben és az eddigi hat pengő 80 fillérrel szemben 23 pengő 10 fillérre, a palackbor vámja a békebeli 93 fillérrel és a mostani 13 pengő 60 fillérrel szemben 23 pengő 10 fillérre, a szövet vámja a békebeli 93 fillérrel és a mostani hat pengő 80 fillérrel szemben 23 pengő 10 fillérre

emeltetett volna. Emenett az új tervezet a luxuscikkek osztályába, amely külföldi dohánygyártmányokkal kezdődik és színházi látásokkal végződik, be vannak sorozva a bútorok, palackbor, a növényi konzervek (például ceetes-uborka) és a gazdasági politika világszágát igazolja, hogy míg a pálinka vámja 27 fillér, addig az ásványvíz vámja 72 fillér lenne, nem is beszélve arról, hogy az egész vámtarifának nomenklatúrája a legelavultabb, ami azután odavezet, hogy például a kakaót egyes vámközégek a legmagasabb luxusszintbe sorozzák, ahova a csokoládé tartozik, mások mint kávépótlószert vámolják el, sőt volt arra is eset, hogy egyesek a kakaóbabot mint babot vámkelték.

Ugyanez a humoros törekvés az autarkia iránt nyilvánul meg a fővárosi Temetkezési Intézetének ismert eljárásánál, ami abból áll, hogy a kötelező ravatalozás címe alatt a Budapest-környékről a fővárosi kórházba szállított és ott elhalt embereket nem engedik a kórházból egyenesen újpesti, kispesti vagy erzsébetfalvai temetőikbe szállítani, hanem a hátramaradottaknak a kötelező ravatalozás címen kocskázatási, felrakási és lerakási díjak neve alatt külön és tetemes adót kell leróniok, mielőtt elhalálozott családtagjuk földi maradványait saját temetőikbe örök nyugalomra helyezhetnék.

A fölvilágosodott autarkianak legszemléltetőbb példáját nyújtja azonban a fővárosnak az a legújabb böles intézkedése, amely szerint a fővárosban végzett közmunkáknál ezentúl csakis fővárosi munkások lesznek foglalkoztathatók. Vagyis a főváros, mint »separatum corpus«, most már a munkásvándorlás terén is önállósítja magát, elzár-

kózik az országtól, aminek méltó folytatása már csak az lehet, ha majd a főváros, úgy mint az Északamerikai Egyesült Államok, bevándorlási kontingenst fog megállapítani az ország egyes vármegyéi és városai részére, nagyobb dícsőségére a szabad forgalom elvének és alátámasztásául azoknak a panaszoknak, amelyeket a munkásvándorlás nemzetközi megakadályozása folytán a külföldi országokkal szemben joggal érvényesíthetünk.

Eljutunk emberbaráti és szociális szempontból oda, hogy azok a szegény munkások, akik valamely budapestkörnyéki községben szerény kis hajlékot alapítottak, ezentúl ki lesznek zárva a fővárosi munkákban való közreműködésből.